

Styrelsen for
Dataforsyning og
Effektivisering

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere (ændring af arbejdsgang med udlevering af standardiserede ledningsoplysninger og udvidelse af lovens anvendelsesområde)

Kontor
Datadistribution

Dato
31. august 2017

J nr. 7031-0001

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere (ændring af arbejdsgang med udlevering af standardiserede ledningsoplysninger og udvidelse af lovens anvendelsesområde) har været udsendt i høring fra den 28. juni til den 14. august 2017.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har modtaget 22 høringssvar fra organisationer og virksomheder m.v. med bemærkninger til loven. CO-Industri, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Ledningsejerforum, Danske Maskinstationer og Entreprenører (DME), Danske Vandværker, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Datatilsynet, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Geoforum Danmark, Gladsaxe Kommune, KL, Landbrug og Fødevarer, Radius Elnet A/S, TDC, Teleindustrien, Telia, Syd Energi Net og Stofa, Aalborg Kommune og Aalborg Vandkoncern har kommenteret lovforslaget.

Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til lovforslaget: Danske Kloakmestre, Finans Danmark og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI).

Nedenfor redegøres for de væsentligste punkter i høringssvarene opdelt i hovedemner. Der henvises i øvrigt til høringssvarene. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringsnotatet omhandler alene forhold, der vedrører lovforslagets indhold.

Ud over de kommentarer, som er sammenfattet i dette høringssvar, indeholder høringssvarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer til lovforslaget. Disse kommentarer er blevet indarbejdet i lovforslaget, hvor det er vurderet relevant. Der er endvidere blevet indarbejdet en række ændringer af lovtæknisk karakter i lovforslaget.

Lovforslaget har til formål at effektivisere arbejdsgange ved udlevering af ledningsoplysninger til brug for gravearbejder, reducere graveskader og give mulighed for at koordinere gravearbejder og udnytte ledig kapacitet i føringsrør. Dette vil resultere i en række administrative byrdelettelser for brugerne af ledningsejerregisteret. Lovforslaget er desuden en del af Regeringens, KL's og Danske Regioners fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020, initiativ 6.3 om

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet for
Dataforsyning og
Effektivisering**

Rentemestervej 8
2400 København NV

T: 72 54 55 00
E: sdfe@sdfe.dk

www.sdfe.dk

udveksling af data om nedgravet infrastruktur. I regi af initiativet er der nedsat en følgegruppe, som består af aktører fra branchen og de involverede myndigheder samt KL. De har bidraget med faglig viden og erfaring til lovforslaget, som har været i uformel præhøring i april i følgegruppen. Følgegruppens bemærkninger er blevet indarbejdet i lovforslaget.

Følgegruppen vil også fremadrettet blive inddraget i udmøntningen af initiativet herunder i relation til de beføjelser, som det i lovforslaget foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren får.

Det bemærkes, at der i høringsnotatet henvises til en foranalyse. Det drejer sig om "Foranalyse for etableringen af en digital platform for udveksling af ledningsoplysninger gennem en videreudvikling af LER" udarbejdet af Rambøll marts 2016.

Indhold

1.	Generelle forhold	5
1.1	Persondataloven	5
1.2	Sikkerhed ved udlevering af ledningsoplysninger	5
1.3	Økonomiske konsekvenser	5
1.3.1	Økonomiske konsekvenser af 2-timers frist	5
1.3.2	Graveskader og deres årsag	6
1.3.3	Foranalysen og AMVAB-målingen	7
1.3.4	Balancen mellem sektorerne	7
1.3.5	Økonomiske gevinster ved koordinering af gravearbejder ..	8
1.3.6	Valg af registerløsning	8
1.3.7	Økonomiske konsekvenser for kommunerne	8
1.4	Sanktionering	10
2	Anvendelsesområde	10
2.1	Offentlige myndigheders ledninger	10
2.2	Registrering af vejafvandingsledninger	11
2.3	Antennenet, der formidler højhastighedsforbindelser til internettet medtages i indberetningspligten	12
3	Udlevering af ledningsoplysninger	13
3.1	Udlevering af nødvendige ledningsoplysninger	13
3.1.1	Nødvendige ledningsoplysninger	13
3.1.2	Krav til eksisterende ledninger ved udlevering	15
3.1.3	Supplerende oplysninger ved udlevering af ledningsoplysninger	17
3.2	Udlevering af ledningsoplysninger inden for 2 timer	17
3.3	Graveaktørens brug af ledningsoplysninger	19
3.4	Ledningsoplysninger på gravstedet	19
3.5	Fristen til at vektorisere eksisterende ledningsoplysninger	20
3.6	Ansvar for graveskade, når placering af ledning er ukendt	21
4	Påvisning	21
4.1	Påvisning efter ledningsejerens ønske efter § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 4)	21
4.2	Påvisning efter graveaktørens ønske efter § 1, nr. 18 (lovens § 9, stk. 3)	22
5	Etablering af indberetningssystemer	24
5.1	Indberetning af fejlplacerede ledninger	24
5.2	Indberetning af graveskader	25
6	Koordinering af gravearbejder og samføring	26
7	Sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret	28
7.1	Logning af ledningssvar	28

7.2	Løbende udlevering af ledningsoplysninger	28
7.3	Igangsættelse af system	28
8	Finansiering af drift og vedligehold af Ledningsejerregistret.	29
8.1	Betalingsmodel.....	29
8.2	Betaling for drift og vedligehold m.m. af systemet	29
8.3	Finansiering af drift af koordinering af gravearbejder og samføringsfunktion	30
9	Præcisering af begreber	30
9.1	Tracé	30
9.2	Begreberne koordineret gravearbejde og samføring	31
10	Indtegning af tracé med flere ledninger.....	31
11	Beføjelser til energi-, forsynings- og klimaministeren.....	31

1. Generelle forhold

1.1 Persondataloven

Datatilsynet forudsætter, at persondatalovens regler vil blive iagttaget i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enig i, at behandling af personoplysninger skal ske under behørig iagttagelse af den til enhver tid gældende lovgivning om behandling af personoplysninger.

1.2 Sikkerhed ved udlevering af ledningsoplysninger

KL bemærker, at sikkerhed i forbindelse med videreudvikling af Ledningsejerregistret ikke har været drøftet på følgegruppemøderne og opfordrer Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til at forelægge sikkerhedsmyndigheder sagen.

Geoforum mener også, at sikkerhed er et vigtigt emne at tage op.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Lovens § 9, stk. 5, fastsætter krav om, at en, der forespørger på ledningsoplysninger, skal identificere sig forud for forespørgslen og give oplysninger om gravearbejdet. Dette ændres ikke i lovforslaget. Det er derfor ikke blevet taget op i følgegruppen, da reglerne ikke bliver ændret. Der anvendes anerkendte metoder til identifikation af forespørgeren (NemID).

Energi- Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på de forskellige aspekter, der er af sikkerhed i forbindelse med videreudviklingen af Ledningsejerregistret, både ved opbevaring og udlevering af ledningsoplysninger.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vil under udviklingen af den nye løsning inddrage de aktuelle sikkerhedsmyndigheder for afklaring om sikkerheden.

Der er i øvrigt fortsat mulighed for at undtage dele af ledningsnet, der er af betydning for national sikkerhed, i gældende ret.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3 Økonomiske konsekvenser

1.3.1 Økonomiske konsekvenser af 2-timers frist

KL, Gladsaxe Kommune, Forenede Danske Antenneanlæg, Danske Vandværker mener, at kravet om 2-timers frist for udlevering af ledningsoplysninger, vil forøge deres udgifter til abonnemeter hos tjenesteydere og eventuelt softwarelicenser. Det kan endvidere få konsekvenser for åbningstider og øget bemanning.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Det vil have indflydelse på ledningsejernes udgifter til abonnementer hos tjenesteydere og/eller softwarelicenser, at de skal leve op til en 2-timersfrist på udlevering af ledningsoplysninger. Denne udgift er medregnet i de økonomiske beregninger, der ligger til grund for lovforslaget, og er således taget med i overvejelserne.

Endvidere er mange mindre ledningsejere gennem de seneste år overgået til automatiseret udveksling af ledningsoplysninger, fordi det reducerer omkostninger i forhold til manuel udlevering.

I § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 2 og 3) er der indsat undtagelser, der dispenserer for 2-timers frist for udlevering af ledningsoplysninger, i tilfælde af udlevering der kræver manuel behandling eller ved systemnedbrud hos ledningsejer. Det forventes derfor ikke, at ledningsejerne vil have behov for at udvide åbningstider, eller at øge bemanningen. Derudover er der indsat en ny bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 1), om, at 2 timers fristen kun løber inden for 7-16 på hverdage.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.2 Graveskader og deres årsag

Telia Danmark, Stofa A/S og Syd Energi Net A/S samt Teleindustrien finder, at lovforslaget bygger på forkerte oplysninger om graveskader. De angiver, at langt størstedelen af graveskaderne skyldes dårlig graveadfærd fra graveaktørernes side og mener ikke, at disse graveskader ville kunne undgås med bedre ledningsoplysninger. Således mener de, at gevinsterne vedrørende færre graveskader, som de er beskrevet i lovforslaget, er for store.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

De oplysninger som ligger til grund for lovforslagets vurdering af antal og årsager til graveskader er indhentet i forbindelse med udarbejdning af foranalysen. Interessentinddragelsen var en prioriteret aktivitet. Væsentlige interessenter blev involveret og inddraget gennem interviews og workshops for at kvalificere foranalysens indhold og anbefalinger. På baggrund af interessenternes tilbagemeldinger og Rambølls analysearbejde, er det Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets vurdering, at beregningerne er solide, og at der er tale om et konservativt skøn af gevinsterne.

Det er Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets vurdering, at nemt tilgængelige, håndterbare og mere overskueligt sammenstillede ledningsoplysninger vil give graveaktørerne bedre muligheder for at planlægge deres arbejde på en måde, som giver dem bedre forudsætninger for at undgå graveskader. Ud over bedre ledningsinformation, er det en prioritet for Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet

at tilbyde vejledende aktiviteter for graveaktørernes anvendelse af de udleverede ledningsoplysninger fra Ledningsejerregistret.

Erfaringer fra Flandern og Holland, der har tilsvarende løsninger, viser, at en sådan løsningsmodel har betydet færre graveskader.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.3 Foranalysen og AMVAB-målingen

Danske Vandværker, Dansk Energi, Teleindustrien og Dansk Fjernvarme stiller sig skeptiske over for lovforslagets økonomiske vurderinger, foretaget i foranalysen og lovforslagets AMVAB-måling. De mener, at de økonomiske gevinster overvurderes, de økonomiske omkostninger undervurderes, og at dokumentationen for beregningerne ikke er tilstrækkelige.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Det økonomiske grundlag for lovforslaget bygger på en foranalyse, der tager udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelser, workshops og ekspertinterviews, hvor aktørerne er blevet involveret. Der vil altid være usikkerhed forbundet med en sådan undersøgelse, men foranalysens resultater er markant positive, og det er derfor Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets vurdering, at lovforslaget og den kommende videreudvikling af Ledningsejerregistret bygger på et robust økonomisk grundlag.

På grund af lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervslivet har Erhvervsstyrelsen gennemført en AMVAB-undersøgelse, som udarbejdes efter en standardiseret metode. AMVAB'en viser ligeledes positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og bekræfter, at det økonomiske beslutningsgrundlag bag lovændringen er robust.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.4 Balancen mellem sektorerne

Dansk Erhverv mener, at lovforslaget samlet vil overføre ressourcer fra ledningsejersektoren til graveaktørssektoren. Dansk Erhverv er imod denne prioritering af en sektor på bekostning af en anden.

Teleindustrien mener, at lovforslaget ikke er proportionelt, og at ledningsejerne pålægges meget væsentlige økonomiske byrder, mens graveaktørerne opnår administrative besparelser.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

En stor del af ledningsejernes arbejde relateret til udbygning og vedligehold af deres ledningsnet fortages af hyrede graveaktører. Det forventes, at graveaktørerne vil kunne tilbyde deres service til en billigere pris, når de får adgang

til et forbedret Ledningsejerregister. Derigennem forventes ledningsejerne at opnå en økonomisk gevinst, eksempelvis ved besparelser ved planlægningsaktiviteter og gravearbejde.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.5 Økonomiske gevinster ved koordinering af gravearbejder

Geoforum stiller spørgsmål ved, om de økonomiske gevinster ved øget koordinering af gravearbejder kan realiseres, hvis brugen af funktionen til koordinering af gravearbejder i Ledningsejerregistret ikke er lovpligtigt.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på denne problemstilling. Det er imidlertid Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, der har ansvaret for vejloven, og det kan derfor ikke gøres forpligtende at anvende funktionen i lov om registrering af ledningsejere. Der kan heller ikke indsættes en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren til at gøre det forpligtende at anvende funktionen til koordinering af gravearbejder i lov om registrering af ledningsejere. Men der vil blive taget kontakt til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet for at finde ud af, hvordan funktionen i Ledningsejerregistret bedst muligt kan understøtte forpligtelsen i vejloven.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.6 Valg af registerløsning

Geoforum påpeger, at resultatet af foranalysen angiver, at scenario C er mest økonomisk rentabel. De savner argumentation for, hvorfor scenario B blev den valgte løsning.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Foranalysens scenario C indebærer, at alle ledningsoplysninger vil skulle samles i et offentligt forvaltet ledningsregister. Dette ville betyde, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet skulle påtage sig ansvaret for rigtigheden af ledningsoplysningerne. Flere ledningsejere har udtalt skepsis overfor en sådan løsning, fordi de ville skulle afgive kontrol over udleveringen af deres ledningsoplysninger. Derfor er der valgt en løsningsmodel, hvor ledningsoplysninger opbevares og udleveres af ledningsejerne via Ledningsejerregistret, som beskrevet i scenario B i foranalysen.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3.7 Økonomiske konsekvenser for kommunerne

KL mener, at de positive effekter for kommunerne er overvurderet. Da kommunerne i dag ikke bruger tid på registrering af ledninger, kan det ikke spare kommunerne for administrativ tid at skulle til at løse denne opgave, uanset om det er manuelt

eller via Ledningsejerregistret. KL anfører, at bemærkninger om de økonomiske konsekvenser for kommuner er vage, og at de skal afklares ved forhandling med myndighederne.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

I hovedloven fra 2004 står der i bemærkningerne til § 3, at visse offentligt ejede ledninger, f.eks. ledninger ejet af Banestyrelsen, er omfattet af indberetningspligten, da der for offentligt ejede ledninger gælder offentligretlige regler.

Kommuners ledninger var omfattet af § 3, stk. 1, nr. 2, om ledninger der er helt eller delvist beliggende i offentligt vejareal eller arealer udlagt til privat fællesvej. Som eksempel på sådanne ledninger ejet af en offentlig myndighed blev der i bemærkningerne til 2004 loven nævnt, at det kunne dreje sig om ledninger, der fører strøm til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, P-anlæg m.v.

Ved lovændringen i 2009, hvor lovens virkeområde udvidedes til at omfatte ejere af ledninger i jorden eller i havbunden inden for det danske søterritorium, blev det i forbindelse med udvidelsen af virkeområdet ikke medtaget, at anvendelsesområdet også omfatter alle offentligt ejede ledninger beliggende i offentligt vejareal eller arealer udlagt til privat fællesvej. Dette var dog meningen, idet ændringen skulle være en udvidelse af lovens anvendelsesområde og ikke gøre anvendelsesområdet smallere.

For at tydeliggøre, at offentlige myndigheders ledninger er omfattet af loven, er der indsat en bestemmelse om, at offentlige myndigheders ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde. Tilføjelsen skal således håndtere den usikkerhed, der måtte være efter gældende ret.

Der har altså eksisteret en registreringspligt og en udleveringspligt efter lov om registrering af ledningsejere siden lovens ikrafttrædelse i 2005. Denne pligt blev ikke gentaget ved lovændringen i 2009. Desuagtet er det vurderingen, at denne pligt har været gældende siden 2005. Kommunerne blev således økonomisk kompenseret herfor i forbindelse med lovens ikrafttrædelse i 2005.

Det må derfor fastholdes, at kommunerne vil opnå besparelser ved at overgå til automatisk udlevering af ledningsoplysninger. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på, at kommunerne vil få en engangsomkostning til vektorisering af eksisterende ledningsoplysninger, hvilket også gør sig gældende for andre ledningsejere.

Foranalysen måler ikke på de økonomiske konsekvenser for kommunerne separat.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.4 Sanktionering

Co-Industri påpeger, at alle nye pligter bør være strafsanktionerede

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Strafsanktioner er fastsat i den gældende lov om registrering af ledningsejere.

Lovforslaget ændrer ikke i gældende ret, og sanktionering er derfor ikke nævnt i det.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2 Anvendelsesområde

2.1 Offentlige myndigheders ledninger

KL nævner i deres høringssvar, at de er indstillet på, at kommuner og de kommunale selskaber fremover skal bidrage til registrering og oplysning i lighed med andre ledningsejere. I sine generelle bemærkninger noterer KL, at kommunerne i dag ikke er omfattet af lov om registrering af ledningsejeres krav om registrering og ikke har adgang til den efterspurgte datakvalitet med ledningsoplysninger, der er vektoriserede og georefererede.

Energi-, Forsynings- og Klimaministerens kommentarer:

I hovedloven fra 2004 står der i bemærkningerne til § 3, at visse offentligt ejede ledninger, f.eks. ledninger ejet af Banestyrelsen, er omfattet af indberetningspligten, da der for offentligt ejede ledninger gælder offentligretlige regler.

Kommuners ledninger var omfattet af § 3, stk. 1, nr. 2, om ledninger der er helt eller delvist beliggende i offentligt vejareal eller arealer udlagt til privat fællesvej. Som eksempel på sådanne ledninger ejet af en offentlig myndighed blev der i bemærkningerne til 2004 loven nævnt, at det kunne dreje sig om ledninger, der fører strøm til gade- og vejbelysning, trafikstyringsanlæg, P-anlæg m.v.

Ved lovændringen i 2009, hvor lovens virkeområde udvidedes til at omfatte ejere af ledninger i jorden eller i havbunden inden for det danske søterritorium, blev det i forbindelse med udvidelsen af virkeområdet ikke medtaget, at udvidelsen også omfatter alle offentligt ejede ledninger beliggende i offentligt vejareal eller arealer udlagt til privat fællesvej. Dette var dog meningen, idet ændringen skulle være en udvidelse af lovens anvendelsesområde og ikke gøre anvendelsesområdet smallere.

For at tydeliggøre, at offentlige myndigheders ledninger er omfattet af loven, er der indsat en bestemmelse om, at offentlige myndigheders ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Der har altså eksisteret en registreringspligt og en udleveringspligt efter lov om registrering af ledningsejere siden lovens ikrafttrædelse i 2005. Denne pligt blev ikke gentaget ved lovændringen i 2009. Desuagtet er det vurderingen, at denne pligt har været gældende siden 2005. Kommunerne blev således økonomisk kompenseret herfor i forbindelse med lovens ikrafttrædelse i 2005.

Med hensyn til stikledninger til vejafvandingsledninger vil gælde den samme sondren som med andre ledningers stikledninger. Er stikledningen ejet af ledningsnettets ejer, så er registreringspligten omfattet. Er stikledningen ejet af privat lodsejer, så er der ikke registreringspligt.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.2 Registrering af vejafvandingsledninger

KL anfører, at der i dag mangler oplysninger om en del hovedledninger til vejafvandingsanlæg. De supplerer med, at det ikke kan anses for at være af væsentlig betydning for infrastrukturen, at en stikledning til et vejafvandingsanlæg graves over, hvorfor disse bør undtages loven.

Geoforum og Aalborg Vandkoncern finder det meget positivt, at offentlige myndigheders ledninger og ledninger, der tjener til vejafvandning, kommer med i Ledningsejerregistret.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Skybrudssikring vil i de kommende år få større opmærksomhed og allerede nu ses øgede forekomster af skybrud. Offentligt ejede vejafvandingsledninger og foranstaltninger har ikke tidligere været omfattet af registreringspligten i Ledningsejerregistret.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet opfatter derfor denne ledningstype som vigtig at sikre mod graveskader og vurderer derfor, at det fremadrettet er hensigtsmæssigt, at denne ledningstype bliver omfattet af lovens anvendelsesområde.

Da ejere af ledninger til vejafvandning ikke tidligere har været omfattet af registreringspligten, er det kun få offentlige myndigheder, der på nuværende tidspunkt frivilligt har registreret disse ledninger og svarer på graveforespørgsler herom. Ledningerne vil være omfattet af reglerne om eksisterende ledninger, fordi de er nedgravet i jorden, inden den nye funktion til sammenstilling i Ledningsejerregistret sættes i drift, og de vil derfor være omfattet af energi-, forsynings- og klimaministerens mulighed for at undtage visse ledninger i lovforslagets § 1, nr. 17, stk. 6 (lovens § 8, stk. 6), hvorefter ledningsejer kun skal opfylde krav til nødvendige ledningsoplysninger fastsat i medfør af § 1, nr. 17, stk.

6 (lovens § 8, stk. 6), hvis de har oplysningerne. Det vil således kun være nye ledninger, der skal opfylde alle krav til nødvendige ledningsoplysninger.

Høringssvarene giver ikke anledning til at ændre på ophævelsen af undtagelsen, men der henvises til § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 6), for så vidt angår krav til eksisterende ledninger. Høringssvarene har dog givet anledning til, at der indsættes et nyt nummer i lovforslagets § 1, nr. 7, så lovens anvendelsesområde kun omfatter vejafvanding ejet af offentlige myndigheder eller forsyningsselskaber.

2.3 Antennenet, der formidler højhastighedsforbindelser til internettet medtages i indberetningspligten

Forenede Danske Antenneanlæg anfører, at kun få anlæg i dag er registreret i et format, som vil kunne opfylde kommende formkrav. Mange anlæg er brugerdrevne. Digitaliseringspligten, som pålægges, vil skulle bæres af ejerne af antenneanlægget eller medlemmerne i den pågældende antenneforening.

Forenede Danske Antenneanlæg anerkender intentionerne med at sikre stabil forsyning med højhastighedsadgang til internettet og bakker op om initiativet. FDA foreslår, at et balanceret forslag til løsning kunne være alene at stille krav om digitalisering fremadrettet.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på problemerne med at sikre overgangen til den foreslåede digitale løsning for mindre brugerdrevne antenneanlæg og vil derfor søge at finde en balanceret løsning i samarbejde med Forenede Danske Antenneanlæg.

Høringssvaret har givet anledning til at indsætte en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren til at kunne undtage visse antenneforeninger fra at skulle opfylde lovens krav, hvis de opfylder nærmere fastsatte betingelser.

Antenneanlæg, der tjener under 50.000 kr. har efter gældende ret været undtaget fra at skulle registrere sig i Ledningsejerregistret. Beføjelsen skal anvendes til at sikre, at ministeren kan videreføre gældende ret og dermed undtage visse små antenneanlæg fra at skulle opfylde lovens krav, hvis det vil være en unødigt stor byrde at pålægge dem disse krav. Betingelserne for at blive undtaget vil blive drøftet med Forenede Danske Antenneanlæg.

Høringssvaret har givet anledning til at indsætte en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren til at undtage visse små antenneanlæg fra registreringspligten i Ledningsejerregistret.

3 Udlevering af ledningsoplysninger

3.1 Udlevering af nødvendige ledningsoplysninger

3.1.1 Nødvendige ledningsoplysninger

TDC mener, at loven væsentligt udvider og ændrer, hvad der er "nødvendige ledningsoplysninger". TDC mener endvidere, at det ikke er korrekt, at lovforslaget kun præciserer gældende ret om nødvendige ledningsoplysninger.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa mener, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets gennemgang af gældende ret er forkert. Der konkluderes, at ministeriet bør gå tilbage til gældende ret. Hvis ministeriet fastholder, at "umiddelbart anvendelige" skal være gældende, bør ministeriet definere, hvad der menes med dette.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

TDC indvender, at lovens § 1, nr. 17, stk. 5 og 6 (lovens § 8, stk. 5 og 6), ikke er en præcisering af gældende ret. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan allerede efter den gældende lovs § 8 fastsætte bestemmelser om, hvad ledningsejeren skal udlevere til graveaktøren. Beføjelsen er udmøntet i en bestemmelse om, at ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet. Det er derfor en præcisering, når der i loven gives eksempler på, hvad der skal udleveres. Det nye er, at visse af kravene fastsættes i loven i stedet for at blive fastsat i bekendtgørelse. Efter høringen er det tydeliggjort, at ministeren kan fastsætte regler om nødvendige ledningsoplysninger ved bekendtgørelse, og kravene, der var sat ind i lovforslaget, er nu indsat som eksempler. Bekendtgørelsen vil blive udmøntet med inddragelse af følgegruppen.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa har i deres høringssvar et afsnit, der behandler gældende ret og gældende standarder inden for området gravearbejder og en gennemgang af retspraksis for ansvar for graveskader. Høringsparterne mener, at det er graveaktørens pligt at udføre gravearbejdet forsvarligt, og de mener, at det er en konkret vurdering, der skal foretages, når der sker en graveskade. De mener samtidig, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet overfortolker Højesterets dom i forhold til ledningsejers ansvar for at udlevere ledningsoplysninger og graveaktørens anvendelse af disse.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enig i, at graveaktører skal overholde gældende ret. Det er ikke normal praksis ved lovgivning at beskrive gældende ret, der ikke direkte relaterer sig til det, der skal fremsættes for Folketinget. Det forudsættes derfor, at gældende ret på andre områder overholdes. Det vil dog i lovforslagets bemærkninger blive tydeliggjort, at der er sammenhæng til anden lovgivning.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa er uenige i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets fortolkning af domspraksis, herunder Højesterets dom. Det er ministeriets klare vurdering, at de refererede domme viser, at graveaktør er ansvarlig for graveskader, der f.eks. skyldes, at graveaktør ikke indhenter og anvender ledningsoplysninger, der modtages fra Ledningsejerregistret eller ikke giver ledningsoplysningerne videre til den, der skal grave. Graveaktøren har derudover ansvaret for at udføre gravearbejdet forsvarligt. Ledningsejer er, som Højesteret også vurderer, ansvarlig for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger til graveaktør. Dette fremgår også af bemærkningerne til det oprindelige lovforslag fra 2003, hvoraf det fremgår, at på baggrund af de oplysninger, som graveaktøren giver om gravearbejdet, skal ledningsejeren vurdere, hvilke ledningsoplysninger der er relevante for det planlagte gravearbejde. Ministeriet har valgt at tage gennemgangen af retspraksis ud af lovforslaget. Retspraksis underbygger dog lovens bestemmelser og den oprindelige lovs intentioner og vil derfor få indflydelse på de bestemmelser, der fastsættes.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa har et ønske om, at ordlyden "umiddelbart anvendelige" erstattes af den gældende ordlyd at "ledningsejer skal ... fremsende de nødvendige ledningsoplysninger". Begrundelsen herfor er, at "umiddelbart anvendelige" ikke er en del af gældende ret, og at lovforslaget derfor skærper gældende ret i forhold til ledningsejere og forrykker balancen til fordel for graveaktøren.

Det fremgår af den gældende bekendtgørelse om registrering af ledningsejere § 17, stk. 3, at "De udleverede ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet". Ordlyden slår fast, at det er ledningsejerens ansvar at fremsende ledningsoplysninger, der kan anvendes umiddelbart ved gravearbejdet til graveaktøren, og at ledningsejeren ikke må undlade at udlevere oplysninger, der kan have betydning for gravearbejdet. Graveaktør skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger. Lovforslaget hverken skærper eller lemper ansvaret for ledningsejere og graveaktører, men flytter alene en bestemmelse fra bekendtgørelse om registrering af ledningsejere til lovforslaget.

Høringssvarene har givet anledning til, at lovforslagets § 1, nr. 17, stk. 2 og 4, er blevet delt lidt mere op, så § 1, nr. 17, stk. 5 (lovens § 8, stk. 5), præciserer, at nødvendige ledningsoplysninger skal have et indhold og en kvalitet, så de er umiddelbart anvendelige ved gravearbejdet, og energi-, forsynings- og klimaministerens beføjelse til at fastsætte regler er flyttet til § 1, nr. 17, stk. 6 (lovens § 8, stk. 6). I samme beføjelse får ministeren mulighed for undtage ledningsejere, der ejer visse ledninger – i praksis ledninger, der allerede er gravet ned – fra at opfylde alle de krav, der kan fastsættes efter § 1, nr. 17, stk. 6 (lovens § 8, stk. 6). Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.

3.1.2 Krav til eksisterende ledninger ved udlevering

Dansk Energi er tilfredse med, at der kan registreres på tracéniveau og på ledningsniveau og finder det afgørende, at standardisering og udveksling vil kunne rumme begge typer opmålingsmetoder. Dansk Energi finder det dog ikke relevant, at et tracés bredde skal oplyses, da dette ikke siger noget om tracéets nøjagtighed.

Dansk Energi påpeger, at flere af de krav, som stilles i lovforslaget, er oplysninger, som ledningsejer ikke har i dag, hvilket vil betyde, at ledningsejer aktivt skal indhente disse oplysninger. Dette vil betyde betragtelige omkostninger for ledningsejerne.

Dansk Fjernvarme mener, at der ved fastsættelsen af krav bør skelnes mellem, om ledningsoplysningerne er gamle eller nye, da nye ledningsoplysninger vil være indmålt meget mere nøjagtigt. Der bør ikke stilles for store krav til gamle ledningsoplysninger, så ledningsejere skal ud og nyopmåle for at kunne opfylde kravene.

Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) udtrykker bekymring over udgifterne forbundet med at skulle standardisere og digitalisere, særligt for små ledningsejere. FDA foreslår, at kravet om vektoriserede data kun skal gælde fremadrettet og mener, at det er af afgørende betydning, at de programmer, der vælges, er åbne, så der vil være konkurrence på markedet, og deres medlemmer kan få programmerne så billigt som muligt.

Geoforum mener, at standardiseringen på tværs af alle forsyningsarter ikke må blive for kompliceret. Det bør først og fremmest være den simple geometri og nogle attributter i veldefineret format, der indgår i udvekslingsstandard. Ledningsoplysningerne bør endvidere være georefererede. Standardudvekslingsformatet bør være et anerkendt udvekslingsformat, og det skal være afklaret, inden forberedelsesperioden starter.

Radius Elnet er bekymret for undtagelsen for ledningsejeren i forhold til, at ledningsejere kun skal give de ledningsoplysninger, de har. Dette kan gøre det uklart for graveaktør, om denne har modtaget alle de oplysninger, graveaktøren burde have modtaget.

Radius Elnet foreslår, at der i stedet for at stille krav om digitalisering af ledningsoplysningerne, bliver stillet krav til kvaliteten af ledningsoplysningerne, så denne kan blive løftet, fordi nogle ledningsoplysninger, f.eks. kortudsnit på papir, kan være vanskelige at anvende for graveaktørerne.

TDC foreslår, at overgangsbestemmelsen ændres, så den både undtager ledningsejere for at opfylde kravene i § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 2 og stk. 4), i stedet for kun at undtage fra at opfylde kravene i stk. 4.

Teleindustrien finder det positivt, at det kun er nye ledninger, der skal opfylde alle krav til "nødvendige ledningsoplysninger", men mener, at det bør gælde for alle krav om "nødvendige ledningsoplysninger" i lovforslaget.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på, at de nye krav, der stilles til nødvendige ledningsoplysninger, vil stille krav til ledningsejerne. Dansk Energi og Dansk Fjernvarme er bekymret for udgifterne, hvis de skal grave eksisterende ledninger op for at opfylde kravene, og TDC og Teleindustrien ønsker, at undtagelsen for eksisterende ledninger omfatter alle krav til eksisterende ledninger.

For at sikre, at ledningsejerne ikke skal grave deres eksisterende ledninger op for at kunne opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, er der indsat en undtagelsesbestemmelse, hvorefter ledningsejerne ikke skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger for visse ledninger (i praksis eksisterende ledninger), medmindre de har oplysningerne. Undtagelsen står i en overgangsbestemmelse, men vil blive flyttet til lovens § 1, nr. 17 (§ 8, stk. 6) for at sikre, at den ikke bliver overset af ledningsejerne.

Der vil således ikke blive stillet krav om, at ledningsejerne skal grave deres eksisterende ledninger op og nyopmåle disse for at opfylde kravene. Derudover er bestemmelsen som følge af høringsparternes bemærkninger blevet ændret, så undtagelsen gælder alle krav til "nødvendige ledningsoplysninger" for eksisterende ledninger. Undtagelsen er indsat som en beføjelse til energi-, forsynings- og klimaministeren. Skæringsdatoen for, om en ledning er ny eller eksisterende, og dermed om ledningen vil blive undtaget af ministeren, vil blive datoen, hvor systemet til at udveksle ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret sættes i drift.

Radius påpeger, at det, at ledningsejerne kun skal give de ledningsoplysninger, de har, kan gøre det uklart for graveaktøren, om graveaktøren har modtaget alle de oplysninger, som graveaktøren burde have modtaget. For at undgå dette vil ledningsejeren få mulighed for at oplyse, at ledningsejeren ikke har oplysningerne. Graveaktøren vil dermed kunne se, at grunden til, at der ikke er oplysninger af en bestemt type er, fordi ledningsejer ikke havde disse.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enige med Geoforum i, at standardiseringen og digitaliseringen ikke må blive for kompliceret, og at der bør anvendes standard-udvekslingsformater, der er anerkendt, og at dette bør være udmøntet, inden forberedelsesperioden begynder. Ministeriet har under arbejdet med at færdiggøre lovforslaget tilkendegivet over for følgegruppen, at udvekslingsformater osv. vil være udmøntet, inden forberedelsesperioden begynder. Forberedelsesperioden er en 3-årig periode, efter det videreudviklede

Ledningsejerregister er sat i drift, hvor ledningsejerne forbereder deres system og ledningsoplysninger til at fremsende via Ledningsejerregistret.

Det er planen at gå i gang med udmøntningen af beføjelserne i løbet af efteråret, så udvekslingsformater m.m. kan være på plads i løbet af 2018. Dette vil sikre, at ledningsejere har en lang periode til at vektorisere deres ledningsoplysninger og forberede den nye måde at udlevere ledningsoplysninger. Det vil endvidere under arbejdet skulle sikres, at ledningsejer kan vælge at registrere på ledningsniveau og på tracéniveau.

Høringssvarene har givet anledning til, at overgangsbestemmelsen § 3 er blevet flyttet til lovforslagets § 1, nr. 17, stk. 6 (lovens § 8, stk. 6). Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.

3.1.3 Supplerende oplysninger ved udlevering af ledningsoplysninger

Dansk Energi mener, at hvis alle oplysninger automatisk sendes med som "supplerende ledningsoplysninger", kan der blive fremsendt et uoverskueligt antal rapporter m.v. til graveaktøren.

Geoforum er nervøs for, om ledningsejerne kan blive forhindret i at sende yderligere materiale ud til graveaktørerne, når de ved, at det er et projektområde.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Ledningsejerne sender i dag de ledningsoplysninger, som ledningsejer mener, er de nødvendige ledningsoplysninger, til graveaktøren. Det er ikke Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets intention at ændre på gældende ret. Ministeren vil dog fastsætte regler om, hvilke ledningsoplysninger ledningsejer som et minimum skal fremsende til graveaktøren, men ledningsejeren kan ud over disse oplysninger, sende de oplysninger, som ledningsejer vurderer, er vigtige for gravearbejdet. Det vil således stadig være ledningsejernes vurdering, hvad der er de nødvendige ledningsoplysninger.

Der vil derfor blive mulighed for, at ledningsejerne kan sende supplerende materiale med til graveaktøren. Det vil blive drøftet med følgegruppen, hvordan supplerende materiale skal medsendes.

Høringssvarene har givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.

3.2 Udlevering af ledningsoplysninger inden for 2 timer

Dansk Byggeri ønsker så kort en tidsfrist for udlevering af ledningsoplysninger som muligt.

Dansk Energi, DANVA og TDC mener, at tidsfristen på 2 timer kun bør gælde i normale driftssituationer, der gennemføres ved automatiske besvarelser. Der bør være en undtagelse ved nedetid, f.eks. nedbrud eller service og vedligehold.

Dansk Fjernvarme mener, det kan blive vanskeligt for små forsyninger at opfylde fristen om 2 timers svarfrist. Det vil blive en væsentlig fordyrelse for små ledningsejere at skulle have et automatiseret system til besvarelse af forespørgsler.

Geoforum mener, at nedsættelsen af svarfristen fra 5 hverdage til 2 timer er for meget og foreslår, at svarfristen i stedet sættes til 6-8 timer, og som minimum til 4 timer. Derudover bør svarfristen kun "tikke" inden for almindelig arbejdstid mellem 7 og 16 på hverdage. Geoforum begrundet dette med, at der ikke er en gevinst ved at sætte svarfristen ned til 2 timer, fordi graveaktøren alligevel skal indhente gravetilladelse, før graveaktøren kan begynde at grave, og dette kan tage op til 14 dage. Derudover foreslås der indsat en mulighed for graveaktøren til at indhente ledningsoplysningerne flere gange over en periode på ½ år, uden at graveaktøren skal betale for dette igen.

DANVA, Geoforum og Aalborg Vandkoncern ønsker, at der fastsættes en tidsfrist, hvis en forespørgsel er udtaget til manuel behandling. DANVA foreslår, at den sættes til 2 arbejdsdage.

Gladsaxe Kommune og KL mener, at 2 timers frist til at udlevere ledningsoplysninger er problematisk for kommunerne, f.eks. i tilfælde af systemnedbrud. Ydermere mener kommunerne, at tidsrummet på 7-16 i hverdage er problematisk, fordi kommunerne har lukkedage, f.eks. mellem jul og nytår. De foreslår derfor fristen ændret fra 2 timer til minimum et døgn.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

For at sikre at graveaktørerne i langt højere grad anvender Ledningsejerregistret ved gravearbejder, selv ved arbejder, der skal udføres inden for få dage, og for at reducere antallet af graveskader er fristen for at fremsende ledningsoplysninger fastsat til 2 timer i lovforslaget.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enig med høringsparterne i, at 2 timers fristen kun bør være gældende i normalsituationen, og at der skal være en undtagelse i tilfælde af nedbrud. Denne er blevet indsat i lovforslaget. Ministeriet imødekommer endvidere, at fristen på 2 timer kun løber inden for 7-16 på hverdage.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enig med høringsparterne i, at der bør fastsættes en tidsfrist for henvendelser, der er udtaget til manuel behandling. Der er derfor indsat en tidsfrist på 2 hverdage i lovforslaget for at sikre, at ledningsejeren har tid til at behandle forespørgslen.

Høringssvarene har givet anledning til en indsættelse af en ny bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 1), om at fristen kun løber inden for 7-16 på hverdage. Endvidere indsættes der en undtagelse ved systemnedbrud i lovforslagets § 1, nr. 17, stk. 3 (lovens § 8, stk. 3), hvorefter ledningsejeren skal fremsende ledningsoplysninger snarest muligt efter systemet fungerer igen. Høringssvarene har endvidere givet anledning til en bestemmelse om manuel behandling i § 1, nr. 17, stk. 2 (lovens § 8, stk. 2). Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.

3.3 Graveaktørens brug af ledningsoplysninger

Dansk Energi er tilfreds med, at det i lovforslaget er understreget, at graveaktøren altid skal vurdere, om der er noget på gravstedet eller i det udleverede kortmateriale, der klart giver grundlag for mistanke om, at modtagne ledningsoplysninger er forkerte, fordi det er afgørende for, om graveaktøren kan grave i tillid til udleverede ledningsoplysninger. Og understreger, at der er flere domme, der understreger dette.

Forenede Danske Antenneanlæg er bekymret for, om mere præcise ledningsoplysninger vil gøre graveaktører mindre agtpågivende i fremtiden, så antallet af graveskader vil stige.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet forventer ikke, at der vil komme flere graveskader, selv om ledningsoplysningerne skulle blive mere præcise. De mere præcise ledningsoplysninger skulle gerne være medvirkende til færre graveskader, fordi det vil gøre det lettere for graveaktøren at finde ledningerne. Graveaktøren vil stadig skulle grave efter forholdene på gravstedet og under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger og under iagttagelse af de regler, der gælder for gravearbejder.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.4 Ledningsoplysninger på gravstedet

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og Dansk Ledningsejerforum finder det positivt, at der er krav om, at graveaktøren skal have ledningsoplysningerne på gravstedet. Dansk Energi mener, at dette vil fremme en mere systematisk anvendelse af ledningsoplysninger til forebyggelse af graveskader.

Danske Maskinstationer og Entreprenører mener, at det er en unødigt byrde for graveaktørerne, at der kan sættes krav om, at ledningsoplysningerne skal forefindes på graveområdet i et bestemt format. Det bør være nok, at ledningsoplysningerne forefindes på graveområdet.

Geoforum mener ikke, at der er behov for, at der kan fastsættes regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på graveområdet i et bestemt format.

TDC og Teleindustrien mener, at der bør knyttes objektivet ansvar på bestemmelsen, så graveaktøren er objektivet ansvarlig, hvis graveoplysningerne ikke er på gravstedet.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Beføjelsen til energi-, forsynings- og klimaministeren til at fastsætte krav om, at ledningsoplysningerne skal være til stede på graveområdet i digital form forventes at blive anvendt, hvis det viser sig, at der sker en forøgelse af graveskader, når den samlede ledningspakke kun er til stede på graveområdet i en pdf udgave.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er ikke enig med høringsparterne i, at der skal fastsættes objektivet ansvar for graveaktøren, hvis graveaktøren ikke har ledningsoplysningerne på graveområdet. Objektivet ansvar vil kunne føre til, at ansvar ved en graveskade pålægges graveaktøren, selv om denne ikke nødvendigvis har ansvaret for skaden, f.eks. i tilfælde hvor ledningsejer i strid med lovgivningen ikke har registreret et interesseområde i det område, hvor skaden er sket.

Graveaktøren vil dog sandsynligvis efter en konkret vurdering blive pålagt at erstatte en graveskade, hvis graveaktør ikke har indhentet ledningsoplysninger eller ikke har disse med ude på graveområdet. Der vurderes derfor ikke at være behov for at fastsætte regler om objektivet ansvar i lovforslaget.

Det bør fortsat være en konkret afgørelse, om graveaktøren er ansvarlig for graveskaden.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.5 Fristen til at vektorisere eksisterende ledningsoplysninger

Danske Byggeri ønsker at tiden til at vektorisere eksisterende ledningsoplysninger skal være så kort som muligt og foreslår konkret, at fristen nedsættes fra 3 år til 2 år, så systemet kan sættes i drift 1. juli 2021 i stedet for 1. juli 2022.

Dansk Energi mener, at Ledningsejerregistret i forberedelsesperioden på 3 år bør understøtte georefererede raster kort, fordi dette vil kunne forkorte perioden og gøre det lettere at holde styr på, om ledningsoplysningerne er kommet frem til graveaktøren.

Danske Fjernvarme, Dansk Ledningsejerforum og Danske Vandværker mener, at 3 år er rimelig tid til at konvertere ledningsoplysningerne. Men Dansk Fjernvarme påpeger, at fristen først bør løbe, når kravene til ledningsformater er fastlagt.

Geoforum mener, at fristen på 3 år ikke er ambitiøs nok.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet fastholder, at perioden til at vektorisere ledningsoplysningerne er 3 år, fra systemet bliver sat i drift. På denne måde vil ledningsejerne være klar over, hvilke krav der vil blive stillet til ledningsoplysningerne og deres systemer, før systemet sættes i drift.

Dansk Energi foreslår, at der i perioden på de 3 år skal være mulighed for at sende georefererede rasterkort gennem Ledningsejerregistret, og at perioden kan afkortes, hvis dette gøres. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har ikke afklaret, om denne løsning kan anvendes. Spørgsmålet kan evt. drøftes med følgegruppen.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.6 Ansvar for graveskade, når placering af ledning er ukendt

Aalborg Vandkoncern efterlyser en afklaring om, hvem der bærer ansvaret i forbindelse med en graveskade, hvis placeringen af ledningen er ukendt og foreslår, at det bør være ledningsejerens ansvar.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet kan ikke blande sig i, hvem der konkret har ansvaret for en graveskade. Det er i sidste ende domstolene, der skal tage stilling til, hvem der bærer ansvaret for en graveskade. Det vil således være de konkrete omstændigheder, der afgør, hvem der har ansvaret for graveskaden på en ukendt ledning eller en ledning med ukendt placering.

4 Påvisning

4.1 Påvisning efter ledningsejerens ønske efter § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 4)

Dansk Byggeri og Danske Maskinstationer og Entreprenører mener, at der skal fastsættes en frist for ledningsejernes påvisning, hvor ledningsejeren giver besked om, at ledningerne skal påvises, før der kan graves. Danske Maskinstationer og Entreprenører foreslår, at denne frist er på maksimalt 2 dage. Dansk Byggeri ønsker så kort en frist som muligt.

Dansk Erhverv, Danske Vandværker, TDC og Teleindustrien mener at beføjelsen, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministerien kan fastsætte en række nøjagtighedsklasser, og ledningsejer skal påvise ledningen, hvis denne registreres i en bestemt klasse, vil pålægge ledningsejerne en stor byrde og er en mangel på balance mellem ledningsejere og graveaktører. Høringsparterne mener, at denne beføjelse bør udgå af lovforslaget.

TDC foreslår, at der fastsættes en undtagelse for eksisterende ledninger, hvis hjemlen til påvisning som følge af nøjagtighedsklasser beholdes.

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, Dansk Ledningsejerforum, Danske Vandværker og Radius mener, at lovforslaget forrykker balancen mellem ledningsejer og graveaktør med en skærpelse af ledningsejers påvisningspligt og en lempelse af graveaktørens vurdering af ledningsoplysningerne og prøvegravning på gravstedet. Dansk Fjernvarme mener, at omkostningerne til påvisning skal kunne pålægges den, som søger ledningsoplysningerne.

KL mener, at en kort frist for påvisning vil være urealistisk for kommunerne og mener, at graveaktøren kan have de bedste forudsætninger for at finde f.eks. en vejafvandingsledning, hvor denne ikke er indmålt.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa mener, at beføjelsen til at pålægge ledningsejer en påvisningspligt pga. nøjagtighedsklassen er i strid med anden lovgivning, og ønsker, at der under alle omstændigheder skal være krav om prøvegravning før krav om påvisning.

Teleindustrien mener, at lovforslaget forrykker balancen mellem ledningsejere og graveaktører til væsentlig ugunst for ledningsejeren. Og mener, at lovforslaget primært placerer ansvaret hos ledningsejeren, og at dette som en følge kan risikere at graveaktøren tager mindre ansvar med flere graveskader til følge.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har taget høringsparternes kommentarer til § 1, nr. 17, stk. 4 (lovens § 8, stk. 4) til efterretning og har taget beføjelsen ud af lovforslaget. Lovforslaget viderefører dermed gældende ret.

For at sikre at graveaktør afventer påvisningen, indsættes der en ny bestemmelse i § 1, nr. 18, stk. 2 (§ 9, stk. 2), hvorefter graveaktøren ikke må grave, før der er sket påvisning efter § 1, nr. 17 (§ 8, stk. 4), fordi graveaktøren ikke har modtaget ledningsoplysninger om ledningen.

Høringssvarene har givet anledning til en ændring af lovforslagets § 1, nr. 17, (lovens § 8, stk. 4). Beføjelsen til energi-, forsynings- og klimaministeren er blevet taget ud, så gældende ret bliver videreført. Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

4.2 Påvisning efter graveaktørens ønske efter § 1, nr. 18 (lovens § 9, stk. 3)

Dansk Byggeri ønsker så kort en frist til påvisning som muligt.

Dansk Energi påpeger, at formuleringen i § 1, nr. 18 (lovens § 9, stk. 3), kan give det indtryk, at graveaktøren kan anmode om påvisning af ledninger uden selv at

have forsøgt at finde ledningen ved en prøvegravning. Fremgangsmåden i dag er, at graveaktør altid skal forsøge at finde ledningen ved en prøvegravning, før der kan anmodes om påvisning af ledningen.

Dansk Ledningsejerforum, Danske Vandværker, TDC, Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa A/S og Teleindustrien mener, at der bør være krav om, at graveaktør prøvegraver, før der kan kræves påvisning. Dansk Ledningsejerforum og Teleindustrien ønsker, at dette skal fremgå klart af loven.

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, Danske Vandværker, DANVA, KL, TDC, Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa og Teleindustrien mener, at tidsfristen til at påvise ledninger er for kort. Dansk Fjernvarme mener, at det vil kræve outsourcing at opfylde kravet i ferieperioder. TDC og Teleindustrien foreslår, at gældende ret på 5 hverdage fastholdes.

Dansk Energi, Danske Vandværker og DANVA foreslår, at fristen ændres fra 24 timer til 3 arbejdsdage, da det kan være svært at rekvirere en entreprenør, der kan stå for påvisning inden for 24 timer.

Danske Maskinstationer og Entreprenører mener, at formuleringen "inden for rimelig tid" i forhold til påvisning åbner for brede fortolkninger og ønsker, at der indsættes en maximal frist på 24 timer.

KL mener, at ordlyden om betaling for påvisningen er uklar og kan give anledning til tvister.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa kan tiltræde, at branchens praksis om, at graveaktør kan anmode om påvisning, hvis ledningen ikke kan findes, indsættes i loven som en rettighed. Og finder det godt, at der fastsættes en bestemmelse om fordelingen af omkostninger ved påvisningen.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vil på baggrund af høringsvarene supplere bemærkningerne om påvisning i lovforslaget for at gøre det klart, at et forsøg på at finde ledningerne f.eks. kan ske ved at gennemføre en prøvegravning. Det har hele tiden været meningen, at graveaktør bør grave, før graveaktøren kan anmode om påvisning af ledningen. Dette har ikke været tydeligt nok i bemærkningerne.

Der er forskellige holdninger blandt høringsparterne til, hvor lang frist ledningsejerne skal have til at påvise en ledning i § 1, nr. 18 (§ 9, stk. 3). Graveaktørerne er tilfredse med, at fristen som udgangspunkt er højst et døgn. Ledningsejerne ønsker en længere frist, mellem 3 og 5 hverdage. For at sikre en hensigtsmæssig balance har Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet ændret bemærkningerne, så "rimelig tid" som udgangspunkt højst er et par dage. Der kan

være situationer, hvor en længere frist er i orden, men der kan også være situationer, hvor fristen bør være kortere. Det bør derfor komme an på en konkret vurdering.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet fastholder ordlyden om betaling for påvisning i lovforslaget. Dog er ”i øvrigt” blevet slettet, da det kan give anledning til tvivl om, hvad der ligger i dette. Det vil således være ledningsejer, der betaler for påvisningen, hvis ledningen ikke ligger der, hvor ledningen i det væsentlige burde ligge, mens graveaktøren skal betale for påvisning, hvis ledningen i det væsentlige ligger, hvor ledningsoplysningerne siger, at den skal ligge. ”I det væsentlige” vil blive nærmere præciseret i bemærkningerne.

Høringssvarene har givet anledning til en mindre ændring til fordeling af omkostninger i lovforslagets § 1, nr. 18 (lovens § 9, stk. 3). Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

5 Etablering af indberetningsystemer

5.1 Indberetning af fejlplacerede ledninger

Geoforum forstår ikke, hvorfor det ikke er en pligt for ledningsejer at rette i ledningsdata, hvis deres ledning ligger forkert i forhold til udleverede ledningsplaner, og at forslaget om indberetning derved forekommer selvmodsigende.

TDC mener, at intentionerne med reglen om indberetning af fejlplacerede ledninger kun vil have effekt, hvis den følges med en pligt for graveaktør til at opmåle den korrekte placering og sende disse oplysninger til ledningsejeren, og at reglen derved vil medføre en meromkostning for både ledningsejer og graveaktør.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

En del ledningsregistreringer er af ældre dato og kan være mere eller mindre nøjagtige. For på sigt at forbedre kvaliteten af data, foreslås bygget et indmeldelsessystem, hvor graveaktøren kan indberette fejl i data. Systemets funktion er endnu ikke klarlagt, og det er endnu ikke afgjort, hvorvidt de indmeldte oplysninger automatisk skal lagres af Ledningsejerregistret og herefter automatisk oplyses ved efterfølgende graveforespørgsler, eller om oplysningen skal sendes til den respektive ledningsejer, som herefter har pligt til at opdatere sine ledningsoplysninger. Derfor foreslås løsningen foreløbig som en frivillig løsning, og energi-, forsynings- og klimaministeren får en beføjelse til at fastsætte regler om indberetningen, herunder at gøre det til en pligt for begge parter at anvende løsningen. Følgegruppen vil blive inddraget i arbejdet med at udmønte regler og løsningen.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Energi, Teleindustrien og Telia, Energi Syg og Stofa mener, at forslaget om indberetning ved flytning af ledninger åbner op for, at graveaktører kan flytte ledninger uden forudgående aftale med ledningsejer.

Forenede Danske Antenneanlæg anfører, at det er uklart, hvem der har ansvaret for, at ledningsoplysningerne har samme validitet efter en evt. flytning som før.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Det har ikke været intentionen at tillade flytning af andres ledninger uden forudgående aftale med ledningsejer, hvorfor denne formulering tages ud af lovforslaget. Lovforslaget omhandler nu alene indberetning af ledninger, der ikke ligger iht. de udleverede ledningsplaner. Det understreges desuden i bemærkningerne til loven, at gældende praksis på området skal følges, og at flytning af ledninger i forbindelse med gravearbejde kun må foregå efter forudgående aftale med ledningsejeren.

Høringssvaret har givet anledning til en ændring i bemærkningerne til loven, pkt. 2.5. i de almindelige bemærkninger.

5.2 Indberetning af graveskader

Dansk Ledningsejer Forum mener, at krav om "logning" af graveskader kan virke som unødigt, administrativt bureaukrati, og mener, at der ikke bør fastsættes krav om, at noget skal registreres, førend der er et klart defineret formål med registreringen.

Dansk Fjernvarme mener at krav om "logning" af graveskader kan virke som en unødigt administrativ omkostning, hvis det ikke har et helt klart formål.

KL mener ikke, at en indberetningspligt på graveskader kan sammenlignes med "giv et praj"-ordninger, da disse ordninger som udgangspunkt er frivillige.

TDC mener, at det er økonomisk ineffektivt, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan påbyde indberetning af graveskader. De mener, det vil være tilstrækkeligt, at graveaktører og ledningsejer kan forespørges om udviklingen i graveskader i en given periode.

Telia Danmark, Syd Energi Net og Stofa støtter muligheden for at registrere graveskader, men tilføjer, at det vil blive svært at måle effekten af lovændringen, da der ikke er noget eksisterende grundlag at sammenligne med.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Beføjelsen til at kunne fastsætte regler om indberetning af graveskader har til formål at skabe et informationsgrundlag, der kan måle effekten af ændringen af lov om registrering af ledningsejere og det tilhørende videreudviklede

Ledningsejerregister. Det giver dels mulighed for at evaluere på loven og systemets effekt, og evt. foretage målrettet indsats eller videreudvikling af systemet.

Informationsgrundlaget kan endvidere give mulighed for at få overblik over årsagerne til graveskader. Det vil give mulighed for, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet kan iværksætte adfærdsændrende tiltag, f.eks. udgive vejledninger rettet mod graveaktørerne. Det skal i den forbindelse nævnes, at det ikke tiltænkes, at informationen skal være offentlig tilgængelig.

Hvis beføjelsen benyttes, vil den blive benyttet på en måde, der sikrer et minimum af administrativt arbejde for aktørerne. Følgegruppen vil blive inddraget i arbejdet med at udmønte reglerne og løsningen.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

6 Koordinering af gravearbejder og samføring

DANVA mener, det bør være et krav at annoncere planlagte gravearbejder i Ledningsejerregistret, så koordineringsforpligtelsen i vejlovens § 74 kan opfyldes ved at annoncere i Ledningsejerregistret. Dette kan afløse de forskellige systemer, der findes i kommuner.

Fristen i § 9 d til at svare på en henvendelse om adgang til føringsrør (samføring) bør nedsættes fra 2 måneder til 14 dage.

Dansk Energi mener, at funktionen til koordinering af gravearbejder skal kunne anvendes i alle kommuner til at opfylde koordineringsforpligtelsen i vejlovens § 74. Dette vil lette arbejdsgange og mindske de administrative byrder for ledningsejerne.

Dansk Fjernvarme mener, at Ledningsejerregistret kan anvendes til at koordinere gravearbejder. Det er vigtigt at have et system i stedet for mange.

Dansk Ledningsejerforum mener, at koordineringsforpligtelsen i vejlovens § 74 skal være opfyldt, hvis den nye funktion i Ledningsejerregistret anvendes.

Geoforum mener, det er en god ide, at Ledningsejerregistret får beføjelse til at bygge en løsning til koordinering af gravearbejder, men mener, der bør ske en samtænkning med vejlovens forpligtelser. Brugen af løsningen i Ledningsejerregistret bør være forpligtende at anvende, og ikke bare en mulighed ("skal" i stedet for "kan").

KL mener, at reglerne skal være forpligtende at anvende i stedet for at være et tilbud, fordi funktionen til koordinering af gravearbejder i Ledningsejerregistret ellers ikke vil blive anvendt. KL påpeger samtidig, at bestemmelsen om koordinering af gravearbejder bør være samtænkt med vejlovens forpligtelse. Der bør endvidere heller ikke kunne kræves betaling for brug af funktionen.

TDC mener, at koordineringen i Ledningsejerregistret er god, men kun hvis det forudsætter, at det afløfter forpligtelsen i vejlovens § 74. TDC mener endvidere, at registreringen af føringsrør også vil være en god ide, hvis det afløfter forpligtelsen i anden lovgivning.

Aalborg Vandkoncern mener ikke, at der skal fastsættes regler om koordinering af gravearbejder i lovforslaget, fordi der allerede findes regler om koordinering i vejlovens § 74.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enig med høringsparterne i, at funktionerne i Ledningsejerregistret skal samtænkes med forpligtelsen til at koordinere gravearbejder i vejlovens § 74 og forpligtelsen til at overveje samføring i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Forpligtelsen til at anvende funktionerne i Ledningsejerregistret bør dog komme fra den minister, der har ansvaret for henholdsvis vejloven og lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vil derfor kontakte transport-, bygnings- og boligministeren for at finde ud af, hvordan funktionen i Ledningsejerregistret bedst muligt kan understøtte forpligtelsen i vejloven. Dette vil også blive gjort for så vidt angår forpligtelsen om samføring.

DANVA har påpeget, at fristen i lovforslagets § 1, nr. 20, § 9 d, bør sættes ned fra 2 måneder til 2 uger. Fristen i bestemmelsen er fastsat, så det er den samme som fristen i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., da denne lov danner basis for forpligtelsen til samføring. Det er en fejl, at fristen er blevet sat til 2 måneder, da adgang til oplysninger om netoperatørens føringsrør skal udleveres snarest muligt og senest 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Det vil blive ændret i lovforslaget.

Høringssvarene har givet anledning til at ændre fristen for adgang til oplysninger om føringsrør til 2 uger i § 1, nr. 20, § 9 d, stk. 3. Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.

7 Sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret

7.1 Logning af lednings svar

Dansk Ledningsejerforum og Aalborg Vandkoncern mener, der bør være en form for logning af svarene, så ledningsejerne kan se, hvad der er udleveret til graveaktøren og foreslår desuden, at graveaktør skal rykke ledningsejeren ved manglende svar.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet kan bekræfte, at det nye system vil blive omfattet af et system til logning af, hvad der er blevet fremsendt til Ledningsejerregistret, og hvad der er blevet gjort tilgængelig for graveaktøren.

Systemet skal kunne dokumentere, hvad der er fremsendt til Ledningsejerregistret, og hvad der er udleveret til graveaktøren. Det vil blive vurderet, hvordan der vil blive givet adgang til disse oplysninger for ledningsejer og graveaktør i tilfælde af tvister.

Det er allerede i dag praksis, at graveaktør kan rykke ledningsejer, hvis oplysningerne ikke kommer frem, og der ændres ikke ved denne praksis med den nye lov.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

7.2 Løbende udlevering af ledningsoplysninger

Dansk Energi og Dansk Fjernvarme foretrækker løbende tilgængeliggørelse af ledningsoplysningerne. Dansk Fjernvarme er bekymret for forsinkelse, hvis dette ikke sker.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet finder, at forslaget fra Dansk Fjernvarme og Dansk Energi om løbende udlevering af ledningsoplysninger giver god mening, og forslaget vil blive inddraget i udviklingen af det nye system.

Høringssvaret har givet anledning til ændringer i lovforslagets § 1, nr. 18 (lovens § 9, stk. 1), så ledningsoplysningerne kan gøres tilgængelige, så snart de er modtaget af Ledningsejerregistret.

7.3 Igangsættelse af system

Dansk Fjernvarme foreslår, at systemet igangsættes i mindre dele over længere tid, så der er mulighed for opsamling af erfaring

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Systemet forventes at blive sat i drift juli 2019. Ledningsejerne vil i en treårig periode kunne koble sig på systemet, når de er klar til dette. Det forventes, at der

for hver ledningsejer vil være en forudgående periode med test inden endelig klarmelding fra ledningsejeren.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vil udnytte den erfaring, der findes i Flandern, som allerede nu har en tilsvarende løsning, i udviklingen og idriftsættelsen af det nye system. Følgegruppen vil blive inddraget i videreudviklingen af systemet. Derudover vil der være en løbende erfaringsopsamling, efterhånden som ledningsejerne tilslutter sig den nye funktion. Dette vil blive anvendt til at sikre en kvalificeret udvikling af systemet.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget, men de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2. vil blive suppleret.

8 Finansiering af drift og vedligehold af Ledningsejerregistret

8.1 Betalingsmodel

Dansk Energi, Dansk Ledningsejerforum og DANVA foreslår, at betaling for brug af Ledningsejerregistret ændres fra betaling pr. areal til betaling pr. forespørgsel, da dette til give en langt mere rimelig betaling.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Den nuværende gebyrstruktur med betaling pr. areal bygger på mange års erfaring som den mest hensigtsmæssige model.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

8.2 Betaling for drift og vedligehold m.m. af systemet

DANVA mener, at Ledningsejerregistrets administration, drift, vedligehold og videreudvikling alene afholdes af Ledningsejerregistrets slutbrugere og ikke af brancheorganisationerne.

TDC bemærker, at den gældende beføjelse til, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler, hvorefter omkostningerne betales af brancheorganisationer m.v. aldrig har været anvendt og derfor bør det overvejes, om denne beføjelse skal videreføres i den nye lov.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Drift og vedligehold af Ledningsejerregistret har været dækket af brugerbetaling i hele systemets levetid.

Energi-, forsynings- og klimaministerens beføjelse til at fastsætte regler om, at drift og vedligehold af Ledningsejerregistret finansieres af brancheorganisationer har aldrig været anvendt. Da brancheorganisationerne ikke er interesseret i at overtage driften af Ledningsejerregistret, er der derfor ikke behov for, at ministeren skal kunne fastsætte regler om dette.

Høringssvarene har givet anledning til at ophæve beføjelsen i lovforslagets § 1, nr. 23 til energi-, forsynings- og klimaministeren om at fastsætte regler om, at Ledningsejerregistret kan finansieres af brancheorganisationer.

8.3 Finansiering af drift af koordinering af gravearbejder og samføringsfunktion

TDC bemærker, at formuleringen af § 11, stk. 1, efterlader usikkerhed om, hvorvidt benyttelsen af funktionerne til koordinering af gravearbejder og samføring er dækket af gebyrbetaling for graveforespørgsler.

Geoforum mener, at løsningen med koordinering af gravearbejder og samføring bliver for svag, hvis der skal betales gebyr for benyttelse af systemet, og det kun bliver frivilligt at anvende.

KL mener, det er tvivlsomt, om funktionen til koordinering af gravearbejder vil blive benyttet, hvis det er frivilligt at benytte, og der ydermere kræves gebyr for benyttelse af systemet. KL tilføjer desuden, at Vejmyndighederne ikke bør skulle betale for oplysningerne i funktionen til koordinering af gravearbejder.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Brugen af de kommende funktioner til koordinering af gravearbejder og samføring i Ledningsejerregistret er vigtig for at afhjælpe graveaktørernes forpligtelse til at koordinere gravearbejde. Det er desuden vigtigt at undgå, at graveaktører benytter andre systemer til koordinering af gravearbejder, således at koordinering foregår ensartet og med mulighed for integration med kommunernes og vejdirektoratets vejforvaltningssystemer.

Etableringen af de to nye funktioner i Ledningsejerregistret dækkes af finansiering på Finansloven (Digitaliseringsstrategien 2016-2020). Driften af funktionerne vil fremadrettet være dækket af den almindelige brugerbetaling for graveforespørgsler, og der vil derfor ikke være ekstra omkostninger forbundet med at benytte funktionerne.

Høringssvarene har givet anledning til, at muligheden for at opkræve betaling for adgangen til de to nye funktioner i Ledningsejerregistret tages ud af lovforslagets § 1, nr. 22 (lovens § 11, stk. 1). Høringssvarene har endvidere givet anledning til ændringer og præciseringer i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.7.2.

9 Præcisering af begreber

9.1 Tracé

Dansk Fjernvarme, Dansk Energi, KL og TDC opfordrer til, at definitionen på tracé ændres.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Der er tradition for at benytte begrebet *tracé* om en rende eller grav, hvori der ligger en eller flere ledninger samlet. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vil derfor afstemme definitionen, så den bedre dækker almenopfattelsen af begrebet.

Høringssvaret har således givet anledning til, at definitionen er taget ud af loven og i stedet anvendt i lovbemærkningerne til § 1, nr. 17 (lovens § 8, stk. 5 og 6).

9.2 Begreberne koordineret gravearbejde og samføring

Geoforum opfordrer til, at begreberne "samføring" og "koordineret gravearbejde" koordineres med Vejdirektoratet.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Definitionerne på "Samføring" og "koordinering af gravearbejder" er allerede afstemt med Vejdirektoratet i det forslag, der blev sendt i høring. For så vidt angår "samføring" følger denne definition fastsat i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. For så vidt angår "koordinering af gravearbejder" følger denne vejlovens definition.

Høringssvaret har givet anledning til, at definitionen er taget ud af loven og i stedet anvendt i lovbemærkningerne til § 1, nr. 20, §§ 9 c og 9 d, pkt. 2.4.2.

10 Indtegning af *tracé* med flere ledninger

Dansk Energi bemærker, at det er en udbredt praksis blandt ledningsejere at tegne flere ledninger i et *tracé* forskudt fra hinanden for at vise antallet af ledninger og derfor ikke den geografiske placering. Dansk Energi ønsker at fortsætte med denne praksis, da det ikke er muligt at genskabe hver enkelt lednings geografiske placering.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Hensigten med den nye sammenstilling gennem Ledningsejerregistret er, at ledningernes placering så vidt muligt repræsenterer virkeligheden. Ledningsejeren skal fremsende de nødvendige ledningsoplysninger, der er umiddelbart anvendelige til gravearbejdet. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt, at enkelte ledningstyper er fortegnet over f.eks. hele vejen, hvis ledningerne ligger samlet i et *tracé*.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

11 Beføjelser til energi-, forsynings- og klimaministeren

Dansk Fjernvarme, Dansk Ledningsejerforum og Geoforum er bekymret over antallet af beføjelser til energi-, forsynings- og klimaministeren, fordi dette skaber utryghed hos aktørerne i branchen.

Geoforum foreslår derfor, at forsyningsbranchen får en plads i styregruppen og ikke kun i følgegruppen.

Dansk Fjernvarme og Dansk Ledningsejerforum mener, at det er vigtigt, at aktørerne inddrages tæt i de faglige afgørelser omkring form og indhold af ledningsoplysninger, når beføjelserne skal udmøntes. Dansk Ledningsejerforum ønsker derfor, at ledningsejere og graveaktører tildeles mere både formel og reel indflydelse på de nærmere afklaringer.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets kommentar:

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er opmærksom på beføjelserne til energi-, forsynings- og klimaministeren i lovforslaget.

Beføjelserne vil blive udmøntet med inddragelse af følgegruppen. Gennem inddragelse af relevante aktører fra branchen og de myndigheder, der berøres af reglerne, søger ministeriet at sikre en hensigtsmæssig udvikling af regler og systemer for aktørerne. Dette kan f.eks. være udmøntningen af den standard, ledningsoplysninger skal udveksles efter, eller hvilke krav der skal stilles til de nye funktioner, der skal udvikles til Ledningsejerregistret.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.